

נת:

עין משפט
גר מצוה

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

מסורת הש"ס

(א) וחילין קלו, (ב) ולפיל ת.
שבת יג פסחים מ: ב"ת זב.
לקמן סט. יבמות מו, (ג) ז"ל
והיה, (ד) ז"ל כפ"כ, (ה)
(ו) ב"ת מ"א, (ז) ויפלה יב:

תורה אור השלם

1. טבחה טבחה מסכה
ייתה אף ערכה שלהנה:
משלי ט ב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה סלקא וכו'
 כי הרי שמו: (ב) ד"ה חול
 וכו' דמאי היא הייבין:
 (ג) תוס' ד"ה שמסט וכו'
 לתקנו לשתייה: (ד) ד"ה
 כסת הריי וכו' אולי מיניה
 ומצייה כגון:

מזל. האי עובד כוכבים דעמיה: סלקא דעמיה דרבנן.
(ב) האי שמו שיכרם בחמיה אלל ודאי חמרל הוא ונסכיה
כוכבים ואפי"ר דמוקמינן דמוריק אורוקי אפי"ר מיישינן דלמא
ואקן הוא דלא רמין דאדמין למיחז דנישרל הוא חמוקין
ליה: ומאן דפרי שפיר שרי מימר
אמר. האי עובד כוכבים סלקא דעמיה
רבנן כפשים ר' הני חמרל הו' שמו
ואמר. לדיד' תא אשקינן בחמיה:
בדמיה. ר' חזק אינן ר' רית: ואל
קא נגע בנטלא. ס"ד שהיה שואב
היון מהחמיה בכלי ששמו נטלא ופריך
ר' חזק נגע ביה בחמרל ע"י נטלא ונהי
נמי דלא ידע דחמרל הוא הו' היה
מגע שלם בכווה ואסור: ומשי
דקא מוריק אורוקי ופ"ל כהו שלם
בכוונה. שלם דאי שואב יין וכו' שלם
בכוונה. שלם גזר אפילו בשמיה:
שמחיה. שמגז עמין ר' מים לתקן
לשמיה שכן דרך יינס חזק כשהיו
נומנין אומי ככוס נומנין ר' מים
לפי שהוא חזק. יין של ישראל שמסכו
עובד כוכבים מהו: אסור. אפי"ר
דלא נגע גזר רבנן בכחו לאסרו
בשמיה משום הרחקת עניהם אבל
בהנאה ודאי לא מיתקנר דלא עדיף
מנגיעה ע"י ד"א שלם בכוונה (ושל
דף כו.) כי יהוא דנגע בלויזבא בחמרל
ואפריה רב בהנאה: הוא דאכלי פירי
דלא מעשרי ואסר לכו. דקסבר
זכרין היא גזר מדבר בלחך המימור
וכהן דמאי" (ו) מיידין פירוהו: מנגעש
דאמקטורן עלך. בעוד שנגדין
עליך חזר אללס והמר להס ולא
תשהה אפילו לנות מעטות הדך:
דמלשינו

בצר לאו היינו בצרה ימים של רבים אין נאסרין רבי יוחנן לטעמיה דא"ר

שמעסכו. שמונו עובד כוכבים לתקנו (א) בשמיה אסור אף בהנאה ואש"ג דלא נגע משום
 ק' מירא כו' מיהו נמלא בפירות אחרים של רש"י אסור בשמיה משום הרחקת עבירה אבל
 נגיעה ע"י ר"א שלא בכוונה ה' יהיה דגנב בראש דלולית (ועל דף טו.) וגם ר"ת כ'
 וסורין בסמין וכו' והכרע על יום משום יין נסך אסור קנס דקנים לה משום לך קנס
 ושמו ישראל ואסר להו פסרם ואסור אף בהנאה ממשם קנס דפרסיה' ואש"ג דלא מפרש ליה
 וקדי עובדי כוכבים ושמו ישראל דאסר להו בהנאה משום עבודת כוכבים: **כרבתוב** קאמינא
 ו' יחסר המוצא חמיגי ביין עלמא אבל מסירה הוא תיקון מים ביין: **כתב** הרי"א ז"ל בזמן
 שחזר מותר לתכרו לעבדי כוכבים ללא בקיאי בשכשוכ' דפרשיות לשל אלב בהנאה אסור דוקא
 להפסידו אבל אי חזינן לדעתיה דעובד כוכבים שגוגע ביין של ישרא' כדי להכשילו ולהפסידו
 רבנן ויהי' דורכ' ליה לטובד כוכבים הספק לצור כדי להכשיל ואפילו איזל מניה (א) כגון שחפס
 ה"י צר נחשון גאון ופוסקין ריב"א וכן מוחא הקוואל קרוב הדבר עניני דאמ' אם כגון העובד
 שצובע פסם אחא היה צור' של ישראל מל' וכן וזא' אסר אחד וזמנ' דיו לתסור להכשיל והיה
 קידוש השם בעו"ה ושעמנו שלקח מן היין בכלי ושהו ממנו בפני ישראל כדי שלא יהא גריל לעשות
וורק ע"ד ר"י הדר. פ"י הקוטנ' עובד שגנבין עליו חור אלמס והסר להס' ולא פשהה אפי'
 שלא תפסיד בגדיך בהוראתך דנכסיל טעמיה מנאכין כשלא דאמרינן בפ"ק דסנהדרין (דף טו.)
 עובד הוא רשע' ומומה לנ"ד הוא ופסורו מלשם: **בצל** יא' ריב"ז בצרה. אלא דלאמר רשע' ש'
 שר של רומי לטעות כו' כסבור שגלה לנצר והוא גולה לנצרה היינו לנצר דשמעה מר' יוחנן
 ש' כי גס טעוהו זה יעשה שר של רומי נצר לאו היינו נצרה פ"י אלא מזה' לאחר אלו ואינה חייבת
 ומושמע מהכא (ע"ד רמ"א) לא מייחבין נצרה ש' משמע בפ"ק דחולין (דף טו.) וסע ר"י (המר) גבי ר"מ
 ש' שאן כלה על דו' משום דהוה פסר דבית שאן מחול' לה וקשה דלוי' כל שאר התלמוד משמע
 ' עד כמה (דף סו.) ובפ"ק דביצה (דף טו.) תרומות חו"ל אוכל ויהא' ואש"ג מפרש' וכן רבה מבטיל
 ומי תפס' בר טובי' הוא ליה גונא דתחמא דתרויה' ובפ"י בטות כותים (זהו דף לז.) מפשה היה
 ויואל' לומר דהיי' מילי בנדן חירוס' ויהי' דבאכר גופה מייחבין מן התורה וכן בחול' גזרו דבא
 ר' ר' במשנה' דיק' אפי' בלאר' נמי לא מחדרין אלמ' מדרגתין ולכן בחול' לא גזרו לכו' הניסא דבא
 ורבנן אמרין בפ"י כ"ד מדרבין (והטעם דף טו.) דחייב אף בחול' דקאמר בללף של ערלה בחול'
 בלטה כר"מ א' שאשמינן הלכה כר"ע הוא אמר' אפי' בלאר' כו' ולאשמעין כלל' הויקל בלאר'
 ו' אמר' ה"מ גבי מעשר בלאר' גופה דרבנן אבל גבי ערלה כו' ועוד אמרין בפ"ק דביצה (דף טו.)
 "ע" א"כ מלתי תרומה שזאי בהרמאה אלמא בקטניות שהוא כשאר פירות מלתי תרומה חול'
 י דמלא' דחנן במס' דמאי (פ"א מ"ה) מחביב ולהלן פטור מן דמאי דבדמאי הקילו ואס'
 ולו דברים מתעשרים דמאי בכל מקום דהיכל' התמרים התרומים והאורז והכמון וא"כ
 בהה' פירות אסרי להו ו"ל דרבי יוחנן היה יודע שלא אסר בלמות פירות דוקא מיהו
 תפשה

אלה ודאי חטא הוא ונכבדה. פ"ה אע"ג דמוקמינן ליה בזמורין אורוקי אפ"ה חיישין דלמא נגע וסך ואנן הוא דלא רמינן למיחוי משמע מתוך פירושו דבהרקה לבד לא מנסך ליה ליאסר בהנאה וגם ר"ת כתב דבזמורין אורוקי אינו אסור בהנאה

וְקָסָהּ דָּהָא בְּמַסְקָנָה דְּמִילְתָּא לִקְמָן
 וְשִׁבְחוּ פִּירְקִין מְכֻבָּד בְּרִיב הַפִּירְסוּן
 וְהָעֻז שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכְבִּים כְּגוֹן דְּמוֹרִית
 וְאִרְיֻק וְהַכִּרִּיז עוֹבֵד אֵין אִסּוּר בְּהִנָּה
 וְנִמְדְּרִי יוֹמֵן בֵּן אֶרְאָה אֱלֹמָה בְּהִנָּה
 עוֹבֵדָה דִּהִנָּה מִטַּעַם כְּחוֹ וְלֹא מִשּׁוּם
 שֶׁבִּיחָה מִגַּע וּלְקַמָּן (דף ס.) נִמִּי עוֹבֵד
 הַכּוֹכְבִּים אֵדְנָה פִּירְסוּל אִסּוּבָה תַּמְרָה
 אֶלְאִסּוּר וְכִי הַקּוּטָה אִסּוּר אֵין בְּהִנָּה
 מִמִּי דְהוּא אֵין שְׁמוֹנָה עוֹבֵד כּוֹכְבִּים
 עוֹד אֲרִיבָה בִּי הֵיא גִּינוּתָה ע"י הַקֶּרֶה
 מִנְּקִסִּים שֶׁכִּי מַעֲרִין יוֹן לְפִסְלִים
 וְיִזְלִי דַמָּה שֶׁהוֹרֵן לְפִרְעַם עַד הִיטִי
 אֶלְאִסּוּר אֵף מַה שְׂכַפְסִים שֶׁלָּה עִירָה
 דְּעִירִין דָּהָא אֶתְרִין לִקְמָן (דף עג.)
 גַּבִּי עוֹבֵד כּוֹכְבִּים הַמַּעֲרָה דְּנִפְקִי
 לְגַרְלָה דְּמַנָּה גִּזְרֵי בִּיה רִבְנָן דְּגִזְרֵי
 דְּמַנָּה לֹא גִזְרֵי בִּיה רִבְנָן וְר"י פ"י
 וְנִסְכָּה שֶׁהִרְקוּ בְּכֻוֹמֵם יִסּוּן:
וְהָא נַעַ בִּיה בְּנִשְׁלָא וְה"ל מַעַ
 עוֹבֵד כּוֹכְבִּים שֶׁלֹּא בְּכֻוֹמֵם וְאִסּוּר.
 וְהַמַּעֲרָה א"ר יְהוֹעָז בֵּן לִי סָבֵר לֵה
 בְּשִׁמְחָל דְּשָׂרִי מִיטוּן בֵּן יוֹמֵן וְאֵף
 בְּשִׁמְחָה א"ר הוּא הִרְוֵן מִגַּע דְּגִזְרֵי שֶׁלָּה
 בְּכֻוֹמֵם וְאִפְסִילוּ דִּירוּ הֵיא לְעִיל תַּמְרָה
 לְהִנָּה לִלְהוֹת לִלְהוֹת לִלְהוֹת גִּרְסִי בְּרַשָּׁה לְגִילְיָה
 וְא"ר מֵאִי קָא פִּרְקִין דָּהָא שֶׁלָּה בְּכֻוֹמֵם
 הוּא שְׁהִי סָבֹר שְׁהוּא שִׁכְרָה וְי"ל
 לְדַעֲלִיל כִּי פִּרְכִי לִיֵּה לָרֵב מַתִּינוּן בֵּן
 עוֹבֵד בְּכֻוֹמֵם שֶׁן קָא פִּרְסוּתָה מְדַלָּק
 בְּחִמְחִימוּת דְּלִיבִי בִּיה כְּרֻנָה כֻּלָּ כִּי שֶׁ
 שִׁאֲרָה מִגַּע דְּגִזְרֵי שֶׁלָּה בְּכֻוֹמֵם שְׁהִי
 בִּיה כְּרֻנָה הוּא וְיִזְכֵּל לֵבֵי לִיֵּי יִסּוּן
 אֶלְאִסּוּר אֵין מִינֵי דְּגִזְרֵי תַּמְרָה וְאִפְסִילוּ

עוה א מ"י פ"ב מהל'
מחלוקה
הלכ' ו סגג לארץ קמה
טושי"ע י"ד ס"י קסה טעף
א (וטעף יא):
עו ב מ"י פ"ג שס הלכ'
יג סגג שס טושי"ע
י"ד ס"י קסה טעף י:
עו ג מ"י פ"ד מהל'
עבודת טושי"ע הלכ'
כ וער נהשגות סגג לארץ
מה טושי"ע י"ד ס"י קסה
טעף א: